

Aktív öregedés

Az Európai Unió támogatásával hat közép-kelet-európai ország munkaadói szövetségei (osztrák, cseh, szlovák, szlovén, horvát, magyar) egy közös projektet készítenek, amelynek célja, hogy ajánlásokat fogalmazzon meg a döntéshozók felé az egyre súlyosabbá váló demográfiai problémáknak a gazdaságot érintő negatív következményei csökkentése érdekében.

A tagországok több régiójában csökken a népesség száma, ezen belül különösen a munkaképes korú lakosságé. Felismerve, hogy az öregedés potenciális veszélyt jelent a GNP növekedésére Európában, a Lisszaboni stratégia azt a célt tűzi ki a tagországok elé, hogy 2010-re 50 %-kal emelkedjen az idősebb munkavállalók foglalkoztatási aránya. Ennek teljesítése komoly kihívás Magyarország számára is.

Az MGYOSZ, valamint annak tagvállalata, az IBM Global Business Services részvételével készülő nemzetközi projekt első részében egy közösen összeállított kérdőív segítségével kívánja felmérni a jelenlegi helyzetet, illetve az idősebb munkaerő alkalmazását nehezítő akadályokat, problémákat. A projekt második szakaszában a vállalati visszajelzések alapján fogalmazzuk meg javaslatainkat.

Kérjük Önöket, hogy töltsék ki a mellékelt kérdőívet, és azt számunkra legkésőbb **szeptember 24-ig** eljuttatni szíveskedjenek (e-mail: maria.paksi@mgyosz.hu, fax: 474-2065, cím: 1055 Budapest, Kossuth tér 6-8.).

A kitöltött és visszaküldött kérdőíveket bizalmasan kezeljük.

Szíves közreműködésüket előre is köszönjük.

KÉRDŐÍV

„AKTÍV ÖREGEDÉS”

1. Milyen szektorban működik a vállalata?

A betűk a zárójelben megfelelnek a tevékenységek nemzetközi osztályozásának.
Kérjük, válasszon ki egy választ!

1. mezőgazdaság / faipar & halászat / bányászat (A+B+C)
2. kereskedelem (G)
3. turizmus, utazás & vendéglátóipar (H)
4. pénzügyi szolgáltatások / ingatlan / információ (J+K)
5. építőipar (F)
6. szállítmányozás, telekommunikáció (I)
7. termelés (D) **Kérjük, folytassa a 2-es kérdéssel!**
8. egyéb

2. Amennyiben az Ön vállalata a termelő szektorban működik (1-es kérdés 7-es válasz), mely termelő tevékenységgel foglalkozik?

A betűk a zárójelben megfelelnek a tevékenységek nemzetközi klasszifikációjának.
Kérjük, válasszon ki egy választ!

1. étel, ital, dohány (DA)
2. textil, bőr (DB, DC)
3. fém & nem-fém (DI, DJ)
4. gépgyártás (DK)
5. gépkocsi és hajó (DM)
6. fa, papír, bútor (DD, DE, DN)
7. vegyipar, gumiipar, olaj (DF, DG, DH)
8. elektronikus felszerelések (DL)
9. egyéb

3. Hány foglalkoztatottja van a vállalatnak?

Kérjük, írja be a megfelelő számot.

4. Kérjük, becsülje meg, hogy alkalmazottaknak megközelítőleg hány százaléka az idősebb munkavállaló (55+):

Kérjük, válasszon ki egy választ!

1. jelenleg senki
2. kevesebb, mint 5 %

3. 5-10 %
4. 11-15 %
5. 16-20 %
6. 21-25 %
7. több, mint 25%

5. A következők közül melyik felel meg leginkább az Ön pozíciójának?

Kérjük, válasszon ki egy választ!

1. vezető manager / igazgató / tulajdonos
2. HR manager / kiválasztásért, foglalkoztatással, fizetéssel kapcsolatos ügyekért felelős
3. egyéb

6. Kérjük, becsülje meg, hogy mennyiben ért egyet a következő kijelentéssel:

“Az 55 év feletti munkavállalók a jövőben fontosabb szerepet fognak játszani a munkaerőpiacon, mint az elmúlt 10 évben.”

Kérjük, jelölje meg egyetértésének mértékét 1-5-ig.

1. határozottan nem ért egyet
2. nem ért egyet
3. részben egyetért / részben nem ért egyet
4. egyetért
5. határozottan egyetért

7. Tesz vállalata jelenleg valamit azért, hogy alkalmazkodjon az idősebb munkavállalókhoz (pl. munkaszervezés, oktatás, stb...)?

Kérjük, válasszon ki egy választ!

1. igen, sokat **Kérjük, folytassa a 8-es kérdéssel!**
2. igen, de többet is tehetnének **Kérjük, folytassa a 8-es kérdéssel!**
3. nem eleget **Kérjük, folytassa a 9-es kérdéssel!**
4. semmit **Kérjük, folytassa a 9-es kérdéssel!**

8. Amennyiben vállalata tesz valamilyen lépést az idősebb munkavállalók alkalmazásának érdekében (7-es kérdés, 1-es, 2-es válasz), mi az pontosan?

Válasszon ki annyi választ, amennyi megfelelő!

1. oktatási programok
2. változások a vállalati szervezetben
3. változások a munkafolyamatokban
4. változások a vállalati kultúrában
5. egészség támogató programok
6. munkahely megfeleltetése
7. egyéb _____

9. **Keresi az Ön vállalata azokat az információkat, amelyek az idősebb munkavállalók alkalmazásának állami támogatásáról, illetve egyéb ösztönzésekről tájékoztatnak?**

Kérjük, válasszon ki egy választ!

1. igen, gyakran
2. néha
3. ritkán
4. nem, soha

10. **Milyen gyakran fordult elő az elmúlt három évben, hogy vállalatának problémát okozott megfelelő munkaerőt találni?**

Kérjük, válasszon ki egy választ!

1. igen, gyakran
2. néha
3. ritkán
4. nem, soha
5. nem volt szükségünk új munkaerőre

11. **Az elmúlt három évben az Ön vállalata vett fel idősebb (55+) munkaerőt?**

Kérjük, válasszon ki egy választ!

1. igen, vettünk fel **Kérjük, folytassa a 13-as kérdéssel!**
2. nem, egyáltalán nem vettünk fel **Kérjük, folytassa a 13-as kérdéssel!**
3. nem, csak fiatalabb munkaerőt vettünk fel **Kérjük, folytassa a 12-es kérdéssel!**

12. **Amennyiben az Ön vállalata kizárólag fiatalabb munkaerőt vett fel (11-es kérdés, 3-as válasz), kérjük jelezze miért.**

Kérjük, válassza ki a legjellemzőbb választ!

1. nem kaptunk jelentkezéseket idősebb munkavállalóktól
2. a mi vállalati politikánk szerint nem alkalmazunk idősebb munkavállalókat
3. az idősebb munkaerő nagyobb munkaerő -költséggel jár
4. a múltban rossz tapasztalatunk volt idősebb munkavállalók alkalmazásakor
5. az idősebb munkavállalóknak nincs megfelelő képzettsége / tudása
6. személyisége / hozzáállása / viselkedése nem illett bele a vállalatunkba
7. egyszerűen nem ő volt a megfelelő személy
8. egyéb: _____

13. **Hogyan értékelné a következő munkavállalói tulajdonságokat?**

A következőkben felsoroltunk néhány munkavállalói tulajdonságot. Kérjük, értékelje őket 1-től 5-ig, ahol 1 azt jelenti, hogy azok sokkal jobbak a fiatalabb

munkavállalóknál, 5 pedig azt, hogy azok sokkal jobbak az idősebb munkavállalóknál.

Kérjük, karikázza be a megfelelő értéket!

	sokkal jobbak a fiatalabb munkavállalóknál	valamivel jobbak a fiatalabb munkavállalóknál	nincs különbség fiatalabb és idősebb munkavállalók között	valamivel jobbak a idősebb munkavállalóknál	sokkal jobbak a idősebb munkavállalóknál
szakmai tudás	1	2	3	4	5
új technológiák ismerete	1	2	3	4	5
ügyfelek és üzleti partnerek szükségleteinek felismerése	1	2	3	4	5
nyelvtudás	1	2	3	4	5
munkatapasztalat	1	2	3	4	5
vezetői kompetencia / mentorálás	1	2	3	4	5
megbízhatóság	1	2	3	4	5
hűség a vállalathoz	1	2	3	4	5
proaktivitás/kezdeményezés	1	2	3	4	5
felelősség	1	2	3	4	5
magatartás	1	2	3	4	5
csapatmunka	1	2	3	4	5
rugalmasság	1	2	3	4	5
mobilitás	1	2	3	4	5
hiányzási arány	1	2	3	4	5
termelékenység	1	2	3	4	5
szociális kompetenciák	1	2	3	4	5
innováció	1	2	3	4	5
képesség a tanulásra	1	2	3	4	5
készség új ismeretek elsajátítására / részvétel továbbképzéseken	1	2	3	4	5
nyomás alatt dolgozni	1	2	3	4	5

14. Az Ön vállalata alkalmazna idősebb (55+) munkavállalót?

Kérjük, válassza ki a legjellemzőbb választ!

1. Igen, természetesen, hiszen ők értékesek a vállalat számára.
2. Igen, azonban kizárólag magasan képzettet.
3. Igen, de csak akkor, ha nem lenne elérhető fiatalabb munkaerő.
4. Igen, de kizárólag határozott időre.

5. Igen, de kizárólag akkor, ha a vállalat kapna valamilyen állami támogatást az alkalmazáshoz.
6. Nem, nem alkalmaznánk 55 év feletti munkaerőt.

15. Az Ön véleménye szerint a következőkben felsorolt kedvezmények közül melyek azok, amelyek gátolják az idősebb munkaerő alkalmazását?

Kérjük, jelezze egyetértését 1-től 5-ig, ahol 1 „határozottan nem ért egyet”-et, 5 pedig „határozottan egyetért”-et jelent.

Amennyiben az adott privilégium nem része az Ön országa munkatörvényének, illetve a vállalatára vonatkozó kollektív szerződésnek, akkor kérjük, válassza a 9-es választ.

Kérjük, karikázza be a megfelelő értéket!

Akadály idősebb munkavállaló (55+) alkalmazásakor	határozottan nem ért egyet	nem ért egyet	részben egyetért/ részben nem	egyetért	határozottan egyetért	kedvezmény nem létezik
Jogi szabályozás						
- hosszabb felmondási idő vonatkozik rá, mint a fiatalabb munkavállalóra	1	2	3	4	5	9
- munkaviszony felmondásakor sokkal védettebb, mint a fiatalabb munkavállaló	1	2	3	4	5	9
- túlóra, éjszakai munka tekintetében szigorúbb szabályok vonatkoznak rá, mint a fiatalabb munkavállalóra	1	2	3	4	5	9
- szigorúbb szabályok vonatkoznak rá munkahelyen belüli áthelyezésnél, mint a fiatalabb munkavállalóra	1	2	3	4	5	9
- több szabadságuk van, mint a fiatalabb munkavállalónak	1	2	3	4	5	9

Juttatások						
- magasabb fizetést kap életkora / munkaviszonya alapján	1	2	3	4	5	9
- seniority juttatást kapnak	1	2	3	4	5	9
- magasabb végkielégítést kapnak	1	2	3	4	5	9
- nyugdíjba menetelkor bónuszt kapnak	1	2	3	4	5	9

16. Hogyan értékelné a következő idősebb munkavállalókra jellemző tulajdonságokat?

A következőkben felsoroltunk néhány az idősebb munkavállalóra jellemző tulajdonságot. Kérjük, jelezze egyetértését 1-től 5-ig, ahol 1 „határozottan nem ért egyet”-et, 5 pedig „határozottan egyetért”-et jelent.
Kérjük, karikázza be a megfelelő értéket!

Szerintem akadályt jelent, hogy az idősebb munkavállalók ...	határozottan nem ért	nem ért egyet	részben egyetért/részben nem	egyetért	határozottan egyetért
- gyakrabban hiányoznak munkából, mint a fiatalabbak	1	2	3	4	5
- magasabb egészségi kockázatnak vannak kitéve, mint a fiatalabbak	1	2	3	4	5
- nehezebben alkalmazkodnak a fiatal vezetőkhöz	1	2	3	4	5
- nem olyan nyitottak a változásra és új ötletekre, mint a fiatalabbak	1	2	3	4	5
- nem olyan ambiciózusak, mint a fiatalabbak	1	2	3	4	5
- kevésbé mobilak, mint a fiatalabbak	1	2	3	4	5
- kevésbé rugalmasak, mint a fiatalabbak	1	2	3	4	5
- kevésbé rendelkeznek naprakész tudással, mint	1	2	3	4	5

a fiatalabbak					
- kevésbé hajlamosak a munkafolyamatok új stílusait be/el-fogadni, mint a fiatalabbak	1	2	3	4	5
- túl magas fizetést és juttatásokat várnak el	1	2	3	4	5
- kisebb a produktivitásuk, mint a fiatalabbaknak	1	2	3	4	5

17. Az Ön véleménye szerint mennyire lennének fontosak a következő jogszabályi intézkedések idősebb munkaerő alkalmazása érdekében?

Kérjük, értékelje az intézkedés fontosságát 1-től 5-ig, úgy, hogy 1 „egyáltalán nem fontos”-t, 5 pedig „nagyon fontos”-t jelent.

Amennyiben az adott kedvezmény nem része az Ön országának munkajogának, akkor kérjük, válassza 9-es választ.

Kérjük, karikázza be a megfelelő értéket!

Kedvezőbb lenne idősebb munkaerő alkalmazásához...	egyáltalán nem fontos	nem fontos	részben fontos / részben nem	fontos	nagyon fontos	privilegium nem létezik
- csökkenteni a felmondáskor járó kedvezményeket	1	2	3	4	5	9
- csökkenteni a vállalaton belüli munkahelyváltásra vonatkozó kedvezményeket	1	2	3	4	5	9
- csökkenteni a munkaidőre vonatkozó kedvezményeket	1	2	3	4	5	9
- csökkenteni a fizetésre vonatkozó kedvezményeket	1	2	3	4	5	9
- csökkenteni a bónuszokra vonatkozó kedvezményeket	1	2	3	4	5	9
- csökkenteni a szabadságra vonatkozó kedvezményeket	1	2	3	4	5	9

18. Az Ön véleménye szerint mennyire lenne fontos a következő ösztönzések bevezetése az idősebb munkaerő foglalkoztatásának javításához?

Kérjük, értékelje az intézkedés fontosságát 1-től 5-ig, úgy, hogy 1 „egyáltalán nem fontos”-t, 5 pedig „nagyon fontos”-t jelent.

Kérjük, karikázza be a megfelelő értéket!

Kedvezőbb lenne idősebb munkaerő alkalmazásához...	egyáltalán nem fontos	nem fontos	részben fontos / részben nem	fontos	nagyon fontos
- ha több kedvezmény lenne (szociális járulék/adó stb. hozzájárulás) a vállalat számára idősebb munkavállaló felvételénél	1	2	3	4	5
- ha több anyagi támogatás lenne élethosszig tanulásra, az idősebb munkavállalók képzésére, továbbképzésére	1	2	3	4	5
- ha több kedvezőbb lehetőség lenne a foglalkoztatás és nyugdíj kombinációjára / nyugdíj melletti foglalkoztatásra	1	2	3	4	5

19. Az Ön véleménye szerint mennyire lenne fontos a következő munkavállalói tulajdonságok megváltoztatása az idősebb munkaerő foglalkoztatásának javításához?

Kérjük, értékelje a változtatás fontosságát 1-től 5-ig, úgy, hogy 1 „egyáltalán nem fontos”-t, 5 pedig „nagyon fontos”-t jelent.

Kérjük, karikázza be a megfelelő értéket!

Az idősebb munkavállalóknak...	egyáltalán nem fontos	nem fontos	részben fontos / részben nem	fontos	nagyon fontos
- rugalmasabbaknak kellene lenniük	1	2	3	4	5
- mobilisabbaknak kellene lenniük	1	2	3	4	5
- képzettebbnek kellene lenniük	1	2	3	4	5
- jobb nyelvtudással kellene rendelkezniük	1	2	3	4	5
- naprakészebb tudással	1	2	3	4	5

kellene rendelkezniük					
- nyitottabbaknak kellene lenniük az új ötletek iránt	1	2	3	4	5
- nyitottabbaknak kellene lenniük az új munkaformák (pl. csapat munka) iránt	1	2	3	4	5
- szerényebb igényekkel kellene élniük a fizetés és egyéb juttatások tekintetében	1	2	3	4	5

20. Az Ön véleménye szerint milyen fontos lesz az elkövetkező öt évben a nyugdíjkorhatár felemelése?

- 1 egyáltalán nem fontos
- 2 fontos
- 3 részben fontos / részben nem fontos
- 4 fontos
- 5 nagyon fontos

Van egyéb véleménye, javaslata?

Köszönjük közreműködésüket.

Megjegyzés:

Ez a kérdőív az Európai Unió által támogatott Aktív öregedés c. projekt keretében készült. A teljes felelősség a szerzőket terheli, a Bizottság nem felel a projekt során szerzett információk felhasználásáért.

Tekintettel arra, hogy a kérdőív nemzetközi együttműködésben készült, találhatók benne olyan kérdések, információk, amelyek a hazai gyakorlatban nem ismereteseek.